

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Yun Dong-ju

Gökyüzü, Rüzgâr, Yıldızlar ve Şiir

Korece Aslından Çeviren: Mehmet Sait Şener

dedalus

**Uzaktan daha açık
fark ediliyor bu.**

© Dedalus Kitap - 2018

Yazar: Yun Dong-ju

Kitabın Adı: Gökyüzü, Rüzgâr, Yıldızlar ve Siir

Original Ad: 하늘과 바람과 별과 너

Copyright © 2018, Dedalus

T.C. Kültür Bakanlığı

Sertifika No: 34356

Isbn: 978-605-9203-81-4

Dedalus Kitap: yüz altmış üç

Şiir: on bir

Klasik: yirmi bir

Basım Tarihi: mayıs iki bin on sekiz

Yayın Yönetmeni: Sedat Demir

Korece Editörü: Eun Kyung Jeong

Yayına Hazırlayan: Baran Güzel

Korece Aslından Çeviren: Mehmet Sait Şener

Mizanpaj: Celebi Senel

Kapak Tasarımı: Barış Şehri

Baskı-Cilt: Şenyıldız Yay. Matbaacılık Ltd. Şti.

Topkapı /İstanbul (Sertifika No: 11964)

This book is published with the support of the Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea).

Bu kitap Kore Edebiyat Çevirisi Enstitüsünün (LTI Korea) desteğiyle yayımlanmıştır.

Catalçeşme Sok. Mericli Apt. No. 44/101

Fatih / İstanbul

www.dedalus.com.tr

Tel: +90 212 513 03 43 • Faks: +90 212 513 03 44

Gökyüzü,
Rüzgâr,
Yıldızlar
ve
Şiir

하늘과 바람과 별과 詩

Yun Dong-ju

윤동주

Yun Dong-ju

1917 yılında Mançurya'da doğdu. Japon İmparatorluğu'nun Kore'yi istilas ı dönemine şahit oldu. Öğrenim görmeye gittiği Japonya'da, Korece yazdığı şiirler yüzünden atıldığı Fukuoka Hapishanesi'nde 1945 yılında 27 yaşında vefat etti. Günümüzde Kore'nin en sevilen milli şairi olarak tanınır.

Mehmet Sait Şener

1988 yılında Samsun'da doğdu. Fatih Üniversitesi İspanyol Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora eğitimini Edebi Çalışmalar alanında Madrid Complutense Üniversitesi'nde tamamladı. Hâlihazırda çevirmen ve editör olarak çalışmakta.

İçindekiler

Şair Yun Dong-ju • 11

1

Gökyüzü, Rüzgâr, Yıldızlar ve Şiir

Girizgâh • 19

Otoportre • 20

Çocuk • 21

Kar Yağan Harita • 22

Dönüp Baktığım Gece • 23

Hastane • 24

Yeni Yol • 25

Levhasız Sokak • 26

Başlangıçta Sabah • 27

Yine Başlangıçta Sabah • 28

Şafak Sökene Kadar • 29

Korkunç Zaman • 30

Çarmıh • 31

Rüzgâr Esiyor • 32

Acınası Güruh • 33

Gözünüz Kapalı Gidin • 34

Bir Başka Yuva • 35

Yol • 36

Yıldız Saydığım Gece • 37

Japonya'da Eğitim Görürken Yazdığı Şiirler

- Beyaz Gölgele • 41
 Hoş Bir Hatıra • 42
 Akıp Giden Sokak • 43
 Kolayca Yazılan Şiir • 44
 Bahar • 46

Japonya'ya Gitmeden Önce Yazdığı Şiirler

- Sekiz Lütuf • 49
 Teselli • 50
 Uykusuz Gece • 51
 Ciger • 52
 İtiraf lar • 53

Yeni Yay ımlanan Şiirler

- Anne • 57
 Yol Boyu Ağaçları • 58
 Gece Yolculuğu • 59
 Pencere Deliği • 60
 Yağmur Sonrası • 61
 Köpek • 62
 Keder • 63
 Kalp 2 • 64

Pencere ve Diğer Şiirler

- Alacakaranlık • 67
 Yürek, I • 68
 Yürek, II • 69
 Doruk • 70

Güney Semaları • 71	
Çamaşır • 72	
Tavuklar, II • 73	
Güz Gecesi • 74	
Vadi • 75	
Alacakaranlık Deniz Olunca • 76	
Gece • 77	
Dede • 78	
Pazar Yeri • 79	
Manzara • 80	
Mehtaplı Gece • 81	
Termometre • 82	
O Kız • 83	
Hüzün • 84	
Tefekkür • 85	
Pencere • 86	
Deniz • 87	
Vasiyet • 88	
Dağ Geçidinde Bir Öğle Sonrası • 89	
Sabah • 90	
Sağanak • 91	
Yağmurlu Gece • 92	
Aşk Köşkü • 93	
Mucize • 94	
Kardeşimin İzlenimci Portresi • 95	
Kozmos Çiçeği • 96	
Kırmızı Biber Tarlası • 97	
Biro Zirvesi • 98	
Günüşiği, Rüzgâr • 99	
Ayçiçeği Yüzlü • 100	
Bebegin Şafağı • 101	
Cırcırböceğiyle Ben • 102	
Dağ Yankısı • 103	
Ay Misali • 104	

Güller Hasta • 105
Turgenyev Tepesi • 106
Dağ Pınarı • 107

6

Toyluk Dönemime Ait Şiir Olmayan Şiirlerim

Bir Mum • 111
Yaşam ve Ölüm • 112
Yarın Yok • 113
Midye Kabuğu • 114
Evim • 115
Civciv • 116
Yatak Islatanın Haritası • 117
Kiremit Çifti • 118
Üveyik • 119
Ayrılık • 120
Yemek Fişi • 121
Moran Tepesinde • 122
Tarla Kuşu • 123
Sokakta • 124
Hülya • 125
Böylesi Bir Gün • 126
Sahada Bir Öğleden Sonra • 127
Güneç • 128
Dağ Ormanı • 129
Rüya Kırıldı • 130
Mavi Gökyüzü • 131
Süpürge • 132
Güneşte Yağmur • 133
Tayyare • 134
Baca • 135
Neyle geçinirler? • 136
Bahar • 137
Serçeler • 138

Köpek •	139
Mektup •	140
Çorap Örneği •	141
Kar •	142
Elma •	143
Kar •	144
Tavuk •	145
Kış •	146
Cep •	147
Kandırmaca •	148
İkisi de •	149
Ateşböcekleri •	150
Avare •	151
Ağaçlar •	153
EK •	155
Ayı Hedef Almak •	155

Şair Yun Dong-ju

“Şair Yun Dong-ju’nun Mezarı.” 27 yaşında, gençliğinin baha-rında, Japonya’nın bir hapishanesinde vefat eden Yun Dong-ju’nun mezar taşı kitabesi bundan ibaret. Ancak onun adı ve şiirleri hâlâ her bir Korelinin hafızasına ve kalbine kazılı ve hâlâ Kore’nin “en sevilen şairi” ve “milli şair” olarak anılmakta.

Yun Dong-ju 1917’de Kuzeydoğu Çin’in, yani eski adıyla Mançurya’nın Jilin eyaletinin Kuzey Gando (Jiāndǎo) bölge-sinde, Myeong-dong’da ailenin ilk çocuğu olarak doğdu. Bu topraklar günümüzde çoğunluğu Çin vatandaşlığına sahip Koreli göçmenlerden oluşan, Çin Halk Cumhuriyeti’ne ait Yanbian Kore Özerk İli içerisinde kalmaktadır. 19. yüzyılda Kore’deki hayat şartlarının zorluğundan dolayı birçok Koreli Çin’in bir parçası olan Mançurya’ya göçmüştür. Yun Dong-ju’nun büyük dedesi de Kore’nin kuzey bölgesinden göçe-rek buraya yerleşenler arasındadır. Her ne kadar doğup bü-yüdüğü yer Kore topraklarının ötesinde olsa da Yun Dong-ju tahsilinin önemli bir kısmını Kore’de, Seul’de sürdürmüştür.

Yun Dong-ju’nun babasının, en büyükleri Dong-ju olan üçü erkek, biri kız, dört çocuğu vardı. Yun’un dayısının kurduğu Myeong-dong okulunda öğretmenlik yapmaktaydı. Dong-ju da ilkokulu burada okuyacaktı. Sonradan şair ve öğretmen olan Dong-ju’nun teyze oğlu Kim Jeong-u, Kore Savaşı’nın ardından Kore’nin yeniden birleşmesi adına faaliyet gösteren aktivist, profesör, din adamı ve şair Mun Ik-hwan ve Song Mong-gyu aynı sınıftalardı. Yun Dong-ju’nun hala oğlu ve ka-der arkadaşı Song Mong-gyu, ondan üç ay önce onunla aynı evde doğmuştur. Bu iki genç çoğunlukla aynı okullarda, aynı sınıflarda tahsil görmüş ve aynı hapishanede vefat etmiştir.

İlkokulda dersler Kore tarihi, milliyetçilik ve Kore'nin bağımsızlığı üzerine yoğunlaşmaktaydı. Ayrıca hatırlatmak gerekir ki Yun ailesinin 1910'da Hristiyanlığı kabul etmesiyle Yun Dong-ju dinî bir ortamda yetişmiştir. Dolayısıyla Dong-ju'nun şair kimliği bağımsızlık arzusu çeken dindar bir Koreli olarak şekillenmiştir.

Yun on yedi yaşına basmasına altı gün kala, 1934 yılının Noel arifesinde "Yaşam ve Ölüm", "Bir Mum" ve "Yarın Yok" adlı şiirlerini tamamlamıştır. Bunun öncesinde de muhtemelen şiir yazmış olsa da günümüze ulaşan ilk şiirleri bunlardır.

Kısa bir süreliğine günümüzde Kuzey Kore'nin başkenti olan Pyongyang'daki Sungşil Ortaokulu'nda eğitim gören Yun Dong-ju, okulun Japon menşeli Şinto ibadetlerine karşı çıkmasından dolayı Japonlar tarafından kapatılmasıyla eğitimine memleketinde devam etmiştir. Bu süre zarfında bir dünya edebiyatı seçkisi bitirmiş, Kore'nin ilk çağdaş şairi olarak bilinen Jeong Ji-yong'un da aralarında bulunduğu Kore edebiyatından çeşitli eserler okumuştur. 1938 yılında, yani yirmi yaşında ortaokuldan mezuniyetinin ardından (zira birçok kez okul değiştirmek zorunda kalmıştır ve bazı okulların ortaokul programları beş yıllıktır) babası tıp okumasını istese de o edebiyatta ısrar etmiştir. Böylece Song Mong-gyu ile birlikte Seul'deki Yeonhi Meslek Okulu'nda eğitimine devam etmiştir. Burada da öğrencileri bağımsızlığa teşvik ettikleri gerekçesiyle bazı hocalarının görevden alınmasına şahit olmuştur.

Yun Dong-ju'nun çevresinde Kore'nin bağımsızlığı için etkin bir şekilde mücadele eden birçok isim vardı. Dong-ju'nun dayısı Kim Yak-yeon ve hala oğlu Song Mong-gyu bunlardan yalnızca ikisidir. Şair Yun'un ise ülkesinin bağımsızlığa kavuşması adına bir mücadele yöntemi olarak eğitimin ne derece önemli olduğunu bildiği aşikârdır, çünkü ömrü boyunca tahsilini gayretle sürdürmesinin yanı sıra çocuklara yönelik birçok

şiiir yazıp dergilerde yayımlatmıştır ve yaz tatillerinde kilise-lerde çocuklara dinî ve muhtemelen gizliden gizliye millî ko-nularda dersler vermiştir. Kardeşlerine artık yasak olan Kore bayrağının ve marşının anlamını, 1 Mart 1919 hareketini ve 1929 Gwangju öğrenci hareketini anlattığı bilinir. Şiirlerinin Japonya'ya karşı alenen bir kin ve düşmanlık içermemesi Ja-ponya'nın basın-yayın organlarını elinde tutması bir yana, ya-zılı her türlü materyali yakından takip etmesinden dolayıdır. Doğrusu Korece yazmanın suç sayılabildiği bir dönemde Yun Dong-ju'nun Korece şiirler kaleme almış olması başlı başına bir mücadele göstergesidir.

Okulda Avrupa edebiyatı eğitimi de gören ve Gide, Rilke, Valery, Kierkegaard, Dostoyevski, Jammes, Baudelaire gibi yazar, şair ve filozofları zevkle okuyan Yun Dong-ju, Yeonhi Okulu'ndan 1941'de mezun olur. Mezuniyet hatırası olarak on dokuz şiirini derleyip bastırmak ister. Başta bu seçkiye şi-irlerden birinin adı olan "Hastane" başlığını vermişken, "Gi-rizgâh"ı yazınca seçkinin başlığını "Gökyüzü, Rüzgâr, Yıl-dızlar ve Şiir" ile değiştirir. Ancak Kore dilinde yayın yasağı olduğu için hocalarının da nasihati üzerine bu düşüncesini daha ileri bir tarihe erteler.

Aynı yılın sonlarına doğru Yun Dong-ju birçok Koreli gibi eğitimini Japonya'da sürdürmeye karar verir. Ailesine yük ol-maktan korkan Yun, aslında bu kararı tek başına vermiş de-ğildir. Daha önce kendisi de Japonya'da eğitim görmüş olan babası Japonya'ya gitmesinde ısrar eder. Fakat Japonya'da okumanın ağır bir bedeli vardır: Kore'de eğitimi boyunca tüm baskılara rağmen bir Japon soyadı edinmeye dirense de ar-tık bundan kaçış yoktur. Yun ailesinin soyadı artık Yun de-ğil, Hiranuma'dır. Onun için bir utanç vesilesi olan bu olay-dan etkilenerek yazdığı "İtiraf" adlı şiir, kendi ülkesinde yazdığı son şiirdir.

Yun Dong-ju 1942'de Japonya'ya giderek Rikkyō Üniversitesi İngiliz Edebiyatı bölümüne kaydolmuştur. İlk yarısında Seul'deki bir arkadaşına aralarında "Kolayca Yazılan Şiir" in de bulunduğu beş şiir yollamıştır. Bunlar şaire ait günümüze ulaşan son şiirlerdir. Japonya'da yazdığı diğer tüm şiirlere Japon yetkililer tarafından el konulacaktır. Yarıyıl tatilinde memleketine dönen Yun Dong-ju, kardeşlerine ellerinden geldigince Korece basılmış kitap, afiş, reklam gibi her türlü materyali toplamalarını, zira yakında Japonların kamusal alanda yasaklanan Kore dilini tamamen ortadan kaldırma adına bunlara el koyacağını söyler.

Yazın Japonya'ya dönen Yun Dong-ju, Kyoto Dōshisha Üniversitesi İngiliz Edebiyatı'na geçiş yapar. Bu dönemde de Song Mong-gyu ile aynı pansiyonda kalır ve kış tatilini burada geçirir. 1943 yılı yaz tatilinde Song Mon-gyu'nun Kore bağımsızlık hareketi faaliyetlerine katıldığı gerekçesiyle Kyoto polisi tarafından tutuklandığı haberini alır. Dört gün sonra memleketine dönmeye hazırlanırken Yun Dong-ju da aynı gerekçeyle tutuklanır ve bütün kişisel eşyalarına, kitaplarına, notlarına ve tabii ki şiirlerine el konulur. Yazdığı şiirler kendi eliyle Japoncaya çevriltilir, didik didik incelenir. 1944 baharında Yun Dong-ju ve Son Mong-gyu iki yıl hapis cezasına çarptırılırlar. Suçları, Kamu Düzenini Koruma Kanunu'nun 5. maddesini (Kore bağımsızlık hareketi faaliyetleri) ihlal etmek ve edebiyat aracılığıyla insanlarda milliyetçilik duygusu uyandırarak halkı bağımsızlığa teşvik etmektir.

Yun ile Song, Fukuoka Hapishanesi'ne gönderilirler ve ailelerine her ay Japonca yazılmış bir kartpostal gönderme hakları vardır. Ayrıca Yun Dong-ju'nun bu kartpostalların birinde ailesinden göndermesini istediği Yeni Ahit'i okumasına izin verilmiştir.

1845 Şubat'ta her ay gelen kartpostal ayın ortası olmasına rağmen Yun'un ailesine ulaşmamıştır. Bunun yerine ayın 18'inde bir telgraf gelir. Üzerinde kısaca "Dong-ju ayın 16'sında öldü: Gelin cesedine sahip çıkın" yazılıdır. Yun'un babası Japonya'ya vardığında ilk Song Mong-gyu'yu ziyaret eder. Bir deri bir kemik kalmış olan Song, her gün kendisine bir iğne yapıldığını, ama ne iğnesi olduğunu bilmediğini söyler. Bir gardiyan Yun'un ölmeden önce bir şeyler bağırdığını, ancak ne dediğini çıkartamadığını söylemiştir. Hapishane yönetimi ölümün gece yarısı 3:30'da gerçekleştiğini aktarır. Song Mong-gyu'nun ölümü de birkaç hafta sonra gerçekleşir. Yun'un naaşı memleketine götürülerek gömülür. Cenazesinde "Otoportre" ve "Yeni Yol" adlı şiirleri okunmuştur. Yun ve Song'un aynı hapishanede birbirine yakın zamanda ölmüş olmaları tesadüf olmasa gerektir. İkilinin her gün kendilerine yapılan iğnelerin sonucunda güçten düşüp öldükleri aşikârdır. İğnelerin bir tür kimyasal deney olduğu veya düşük dozda zehir içerdiği söylenir. Her halükârda ülkelerinin bağımsızlığını arzuladıkları için hapsedilip can verdikleri gerçektir.

Yun Dong-ju'nun ölümünün üstünden altı ay geçmeden Japonya'nın yenilgisiyle İkinci Dünya Savaşı sona erer ve Yun'un en çok arzuladığı hayali gerçekleşir: Anavatanı Kore özgürlüğe kavuşmuştur.

1948 yılında şair Yun'un hayallerinden birisi daha gerçek olur: "Gökyüzü, Rüzgâr, Yıldızlar ve Şiir", kardeşi Yun Il-ju'nun çabasıyla yayımlanır. Özellikle son yıllarda şairin bu tek şiir kitabı İngilizce, Fransızca, İspanyolcanın da aralarında bulunduğu çeşitli dillere çevrilmiştir. Türkçeye ilk defa çevrilen Yun Dong-ju'nun şiirlerini bu vesileyle ilginize sunuyoruz.

Mehmet Sait Şener
Samsun, 2017

1

Gökyüzü, Rüzgâr, Yıldızlar ve Şiir

Bu kısımda yer alan şiirler, bizzat Yun Dong-ju tarafından seçilen ve 1941'de Seul'deki Yonhi Meslek Lisesi'nden mezuniyetinin anısına *Gökyüzü, Rüzgâr, Yıldızlar ve Şiir* başlığı altında yayımlatmak istediği şiirlerden oluşur. Genç şair Yun'un kısa ömrü bu dileğinin gerçekleştiğini görmeye vefa etmez. Bu şiirler ilk defa şairin vefatından üç yıl sonra, 1948'de yayımlanır.

Girizgâh

Öleceğim ana kadar semaya karşı
En ufak bir mahcubiyetim olmasın diye
Yaprakları hışırdatan rüzgârda bile
Kahr çektim.
Yıldızlara şarkı söyleyen gönlümle
Ölmekte olan her şeyi sevmeli
Ve benim için çizilmiş yolda
Yürümeliyim.

Bu akşam da rüzgâr yıldızlara değerek esiyor.

(20 Kasım 1941)

Otoportre

Dağ eteğinin köşesinden dönünce, çentik tarlasının yanındaki izbe bir kuyuya tek başına yaklaşıyor ve üzerine ihtiyatla eğiliyorum.

Kuyuda ayparlak, bulutlar akmakta, gökyüzü uzanmakta, masmavi bir rüzgâr esmekte; içeride sonbahar var.

Ayrıca kuyuda bir adam da var.

Nedense adamdan nefret ediyor ve yüz çeviriyorum.

Dönüp giderken düşündükçe o adama acıyorum. Tekrar dönerek eğilip baktığımda adam olduğu yerde duruyor.

Yeniden adamdan nefret ediyor ve yüz çeviriyorum.

Dönüp giderken düşündükçe o adamı özlüyorum.

Kuyuda ayparlak, bulutlar akmakta, gökyüzü uzanmakta, masmavi bir rüzgâr esmekte ve içeride sonbahar ile hatıra kabilinden bir adam var.

(Eylül 1939)

Çocuk

Renk değiştirmiş yapraklar gibi hüznölü sonbahar her bir yanda pıtır pıtır dökölüyor. Yaprakların düştüğü her yerde ilkbahar hazır bekliyor ve ağaç dalları üzerinde gökyüzü uzanıyor. Durup da göçe pürdikkat bakarsan kaşların mavi renge bürünür. Eğer sıcak yanaklarını iki elinle ovuşturursan avucuna da mavi renk sürölür. Çocuk tekrar avucunun içine bakıyor. Avuç içi çizgilerinden berrak bir nehir akıyor: Çizgilerden berrak bir nehir akıyor ve nehrin içinde aşk gibi hazin bir yüz, güzel Suni'nin yüzü beliriyor. Çocuk coşku içinde gözlerini kapatıyor. Berrak nehir hâlâ akmakta ve aşk gibi hazin bir yüz, güzel Suni'nin yüzü belirmekte.

(1939)

Kar Yağan Harita

Suni'nin ayrılacağı sabah ona veda edemeyeceğim düşüncesi içindeyken yağan lapa lapa kar, dışarıda ta uzaklara kadar uzanan haritanın üzerini mahzun bir hâlde örtmekte. Odanın içine göz gezdirdim; kimseler yok. Duvarlar ve tavan bembeyaz. Yoksa odanın içine de mi yağıyor kar? Sen gerçekten kayıp tarih gibi pır pır uçup gidiyor musun? Ayrılmadan evvel söylemek istediğim şeyleri mektuba yazsam da gittiğin yeri bilmiyorum; hangi sokak, hangi kasaba, hangi çatı altı... Sen gittin de bir benim gönlümde mi kaldın? Kar sürekli ufak tefek ayak izlerini örttüğü için seni takip etmek ne mümkün. Kar eriyince arda kalan her ayak izinde çiçekler açacak; çiçekler arasında senin ayak izini aramaya çıksam, on iki ay bir yıl boyunca benim gönlüme karlar yağacak.

(12 Mart 1941)

Dönüp Baktığım Gece

Dünyadan dönercesine artık ufak odama dönerek ışığı söndürüyorum. Işığı açık bırakmak fevkalade yorucu bir iş, zira bu ışık, gündüzün bir uzantısı...

Şimdi pencereyi açıp odayı havalandırmak gerek ya, durup dışarı bakınca odanın içi kadar karanlık, tıpkı dünya; yağmura tutularak geldiğim yol ise aynı hâlde ıpslak.

Günün öfkesini üzerimden atacak yerim yok. Durup gözlerimi kapatınca aklımda sesler cereyan etmekte; artık düşüncelerim bir yaban elması gibi kendiliğinden olgunlaşmakta.

(Haziran 1941)

Hastane

Kayısı ağacının gölgesiyle yüzünü örtmüş, hastanenin arka avlusunda uzanmakta olan genç kadın, beyaz giysisinin altından akça pakça bacaklarını uzatmış güneşleniyor. Kalp ağrısı çektiği söylenen bu kadının yanına günün yarısı boyunca kimsecikler, bir kelebek bile uğramıyor. Üzüntü nedir bilmez kayısı ağacının dallarında ise rüzgâr bile yok.

Neyin nesi olduğunu benim de bilmediğim rahatsızlığıma uzun süre katlanmamın ardından buraya geldim. Ancak benim yaşlı hekimim şu gencin hastalığı nedir bilmiyor. Senin bir şeyin yok diyor. Bu dayanılmaz imtihan, bu aşırı bitkinlik; sinirlenmemem gerek.

Kadın yerinden kalkıp giysisini düzeltiyor; çiçeklikten bir kadife çiçeği koparıp göğsüne takıyor ve koğuştaki gözden kayboluyor. Ben ise o kadının, hayır, aynı zamanda benim de tez elden sağlığınıza kavuşmamız dileğiyle onun uzandığı yere uzanıyorum.

Yeni Yol

Dereyi geçip ormana
Tepeyi aşip köye

Yürüyeceğim dün de bugün de
Benim yolum, yeni yolum

Karahindiba açar, saksağan uçar
Genç kız geçer, rüzgâr eser

Benim yolum, daima yeni yolum
Bugün de... yarın da...

Dereyi geçip ormana
Tepeyi aşip köye

(10 Mayıs 1938)

Levhasız Sokak

Tren garı peronuna
İndiğimde kimsecikler yok,

Hepsi ziyaretçilerden ibaret,
Ziyaretçi gibi insanlardan,

Ev ev hiçbirinin levhası yok
Evlerin bulunma derdi de yok

Kızıl renkte
Mavi renkte
Alev alev harfler de yok

Her köşede
Eski hayırsever gaz lambaları
Işık yayarken,

Tutup bileklerini kavrasam
Hepsi müşfik insanlar
Hepsi müşfik insanlar

Bahar, yaz, güz, kış,
Sırasına göre deveran etmekte.

(1941)

Başlangıçta Sabah

Ne bahar günü sabahı
Ne de yaz, güz, kış,
Böylesi bir sabah olmayan bir sabah

Kırmızı bir çiçek açmış,
Günüşığı maviyken,

Önceki gün gecesinden
Önceki gün gecesinden
Her şey hazırlanmış,

Aşk yılanla birlikte
Zehir körpe çiçekle birlikte

Yine Başlangıçta Sabah

Karla bembeyaz örtölü
Telefon direği sızım sızım sızlarken
Tanrı'nın kalamı duyuluyor.

Ne çeşit bir vahiy ki bu?

Tez
Bahar gelince
Günah işlenip
Gözler
Açılacak

Havva doğumun tüm cefasını çekip

İncir yaprağıyla avret yerini örtünce

Alnımdan terler akacak.

(31 Mayıs 1941)

Şafak Sökene Kadar

**Ölmekte olan tüm insanlara
Siyah giysiler giydirin.**

**Yaşamakta olan tüm insanlara
Beyaz giysiler giydirin.**

**Ve her ikisini de tek bir döşekte
Düzen içinde uykuya yatırın.**

**Eğer ki ağlarlarsa
Meme verip doyurun.**

**Artık şafak sökünce
Borazan sesi duyulacak.**

(Mayıs 1941)

Korkunç Zaman

Kim o beni çağıran?

Yemyeşil açan meşe yapraklarının gölgesinde,
Nefesim henüz tükenmedi benim.

Bir kez bile elini kaldıramamış beni
Elini kaldırıp gösterecek bir göğü bile olmayan beni

Şu bedenimin sığacağı bir gök mü var ki
Çağırıyorsun beni?

Hem işim bitip öleceğim günün sabahı çıktığında
Üzüntü bile hissetmeyen kuru yapraklar düşecekken...

Çağırma beni.

(7 Şubat 1941)

Çarmıh

Peşim sıra gelen günüşiğı
Şimdi kilisenin tepesindeki
Haça takıldı.

Kilise kulesi bu kadar yüksekken
Nasıl yukarı tırmanayım?

Çan sesi bile duyulmazken
Bari ıslık çalıp volta atmalı.

Çilekeş insan
Kutlu İsa Mesih gibi
Bir çarmıh bahşedilseydim

Boğazımdan asılıp
Çiçek gibi açılan kanımı
Kararmakta olan gök kubbe altında
Sessizce akıttırdım.

(31 Mayıs 1941)

Rüzgâr Esiyor

Acaba rüzgâr nereden esip gelmekte,
Nereye esip gitmekte,

Rüzgâr esiyor, oysa
İstirabımın bir nedeni yok.

İstirabımın bir nedeni yok mu acaba?

Ne tek bir kadına âşık oldum
Ne de şu yaşadığımız devre üzöldüm.

Rüzgâr sürekli esiyor, oysa
Ayaklarım kayanın üzerinde durmakta.

İrmak sürekli akıyor, oysa
Ayaklarım tepenin üzerinde durmakta.

(2 Haziran 1941)

Acınası Güruh

Beyaz bir çaputu siyah saçına bağlamış,
Beyaz lastik ayakkabı kaba ayağına takılmış.

Beyaz yelekle eteği acınası vücudunu örtmüş,
Beyaz bir kuşak belini sıkıca sarmış.

(Eylül 1938)

Gözünüz Kapalı Gidin

Güneşe sevdalı çocuklar
Yıldızlara âşık çocuklar

Gece karanlık olsa da
Gözünüz kapalı gidin.

Elinizdeki tohumları
Saça saça gidin.

Ayak ucunuz taşa çarpacaktır
O vakit gözlerinizi iyice açın.

(31 Mayıs 1941)

Bir Başka Yuva

Yuvama döndüğüm gün akşamı
İskeletim ardım sıra gelip
Aynı odada yanıma uzandı.

Karanlık odam kâinata uzanıyor,
Rüzgâr fezadan gelen bir ses gibi esiyordu.

Karanlıkta zarifane aşınmakta olan
İskeletime göz gezdirirken
Gözyaşı döken ben miyim,
İskeletim mi,
Yoksa güzel ruhum mu?

Pek istikrarlı bir köpek
Gece uyumayıp karanlığa havlıyor.
Karanlığa havlayan bu köpek
Beni kovalayan köpek olsa gerek.

Gidelim gidelim
Kovalanan biri gibi gidelim
İskeletim bilmeden
Bir başka güzel yuvaya gidelim.

(Eylül 1941)

Yol

Kaybettim.

Neyi nerede kaybettiğimi bilmeden
İki elim ceplerimi yoklarken
Yola çıkıyorum.

Taş ve taş ve taş, uçsuz bucaksız, art arda
Yol, taş duvarın yanı sıra uzanmakta.

Kilitli demir kapı sıkı sıkıya kilitli
Yol üzerine uzun bir gölge düşürmekte,

Yol ise sabahtan akşama
Akşamdan sabaha uzanmakta.

Duvarı yoklayıp gözyaşı döküyorum,
Yukarı baksam gökyüzü utanç verici mavilikte.

Bir tutam çimensiz bu yolu yürümemin sebebi,
Duvarın öte tarafında kalışımdır.

Ve yaşamamın tek sebebi,
Kaybettiğim şeyi arayışımdır.

(31 Eylül 1941)

Yıldız Saydığım Gece

Mevsimlerin geçip gittiği gökyüzü
Sonbaharla lebalep dolu.

Ben hiçbir güçlük yaşamadan
Sonbahar ortası yıldızlarını tekmiil sayabilir gibiyim.

Yüreğimin ortasına birer ikişer işlenmiş yıldızları
Şimdi tastamam sayamamamın sebebi
Yakında sabah olmasındandır,
Yarın da akşam olacağındandır,
Henüz gençliğim harcanmadığındandır.

Bir yıldıza hatıra
Bir yıldıza sevda
Bir yıldıza yalnızlık
Bir yıldıza hasret
Bir yıldıza şiir
Bir yıldıza annem, annem

Anacığım, ben her bir yıldızı güzel bir adla çağırıyorum.
Onları ilkokulda aynı sırada oturduğumuz çocukların
isimleriyle; Pae, Kyeong, Ok gibi yabancı kızların
isimleriyle; çoktan anne olmuş genç kızların isimleriyle;
fakir komşularımızın isimleriyle; güvercin, enik, tavşan,
katır, karaca; Francis Jammes, Rainer Maria Rilke gibi
şairlerin isimleriyle çağırıyorum.

Bunların hepsi çok mu çok uzaktalar.
Yıldızların hayal meyal bir uzaklıkta olmaları gibi,

Anacığım,
Sen de uzakta, Kuzey Gando'da¹ yaşıyorsun.

Ben ise bir şeydir özleyip
Bunca yıldız ışığının düştüğü tepe üzerine
Adımın harflerini yazdım
Ve toprakla üzerini örttüm.

Doğrusu gece boyunca öten böcekler
Utanılası adıma üzüyor gibiler.

Ancak kış geçip benim yıldızıma da bahar gelirse
Mezarların üzerinde yeşil otların bitmesi gibi
Adımın harflerinin gömülü olduğu tepenin üzerinde de
Otlar bir hayli boy atacak övünürcesine.

(5 Kasım 1941)

1 Gando, günümüzde Kuzey Kore'nin kuzeyinde bulunan ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne dahil Yanbian Kore Özerk İli topraklarına işaret etmektedir. Yun Dong-ju'nun doğup büyüdüğü yer eski tabirle Mançurya'dır. -ç.n.

2

Japonya'da Eğitim Görürken Yazdığı Şiirler

Yun Dong-ju 1942 yılının başlarında İngiliz Edebiyatı okumak için Japonya'ya gider. Bu tarihten 1943 yılı ortalarında tutuklanmasına kadar yazdığı şiirlerden yalnızca beşi günümüze ulaşmıştır. Tüm diğer şiirlerine Japon yetkililer tarafından delil olarak el konulmuştur. Şair Yun'un Seul'daki bir arkadaşına posta yoluyla gönderdiği bu beş şiir, vefatından önce yazdığı son şiirlerdir.

Beyaz Gölgeler

Alacakaranlığın koyulaştığı bir sokak başında
Gün boyu sarkan kulaklarımı usulca kabartınca
Devinen günbatımının ayak sesleri

Ben ki ayak seslerini duyacak kadar
İrfan sahibi miydim?

Artık budalaca da olsa anladıktan sonra her şeyi
Epeydir gönlümün derinliklerinde
İstirap çeken bir dünya ben'i
Bir, iki memleketime geri yollasam;
Köşe başında karanlığın içinde
Sessizce kaybolan beyaz gölgeler

Beyaz gölgeler
Hasretle sevdiğim beyaz gölgeler

Geri yolladıktan sonra her şeyimi
Arka sokaktan dönüp boşluk içinde
Alacakaranlığa boyanan odama dönünce

İnancı sağlam ağırbaşlı bir kuzu gibi
Gün boyu tasasızca ot otlamalı.

(14 Nisan 1942)

Hoş Bir Hatıra

Baharın yaklaştığı bir sabah, Seul'ün ufak bir durağında
Umut ve aşkı beklercesine treni beklerken,

Perona güçbela seçilir bir gölge düşürüp,
Bir sigara yaktım.

Gölgem sigara dumanının gölgesini üflerken
Bir sürü güvercin utanacak bir şeyleri olmadan
Kanat içlerini güneşte iyice parlatarak uçtular.

Tren hiçbir yeni havadis getirmeden
Beni uzaklara taşıdı,

Derken bahar geçti gitti... Tokyo banliyösünün sessiz bir
pansiyonunda,
O eski sokakta kalan kendimi,
Umut ve aşkı özlercesine özlüyorum.
Bugün de tren defalarca
Anlamsızca geçip giderken,

Bugün de durağa yakın bir tepede birisini bekleyerek
Volta atacağım.

—Ah gençlik, uzun süre olduğun yerde kalasın.

(13 Mayıs 1942)

Akıp Giden Sokak

Sis belli belirsiz akmakta. Sokak akıp gitmekte. Şu tramvay, şu otomobil; tüm bu tekerler nereye akıp gidiyor? Demirleyecek bir limanları bile yokken, bir dünya acınası insanı taşıyarak; sise gömülen sokakta,

Her şey akmakta. Ben sokak başındaki kırmızı posta kutusuna tutunarak ayakta durmaya çalışırken solgun bir ışık yayan sokak lambası; sönmemesi neyin alameti olsa gerek? Canım yoldaşım Pak! Ve Kim! Sizler şimdi nerelerdesiniz? Sis hiç durmadan akıyorken,

“Yeni bir günün sabahında tekrar içtenlikle tokalaşalım” diye birkaç kelime yazıp posta kutusuna atıyorum; geceyi sabah edip beklersen, altın düğmesine altın rozet takmış bir dev gibi ışık saçarak çıkagelen postacı, sabahla birlikte neşe veren ziyaret.

Sis bu gece fasılasız akmakta.

(12 Mayıs 1942)

Kolayca Yazılan Şiir

Dışarıda gece yağmuru mırıldanırken
Altı parçalık şu döşeme² bir başkasının vatani

Şairlerin kaderinin hazin olduğunu bile bile
Bir satır şiir yazsak mı?

Sevgi ve ter kokusu tatlılıkla sinmiş
Okul harcı saklı zarfı alınca

Üniversite defterini koltuk altıma alıp
İhtiyar hocanın dersini dinlemeye gidiyorum

Düşününce bir iki derken
Gençlik dostlarımın hepsini kaybettiğimi

2 4 1/2, 6, 8 gibi parçalar hâlinde yerleştirilen geleneksel Japon yer döşemesi *tatami*. -ç.n.

Neydi benim umduğum
Neden bir ben batmaktayım bir başıma?

Yaşamak zor derler ya hani
Şiirin böyle kolayca yazıverilmesi
Utanç verici bir iş benim için

Altı parçalık şu döşeme bir başkasının vatani
Dışarıda gece yağmuru mırıldanırken

Lambayı yakıp karanlığı biraz savarak
Bir çağ gibi gelecek olan sabahı bekleyen
Son demlerini yaşayan ben

Ben ki bana ufak bir el uzatarak
Gözyaşı ve teselliyle ilk tokalaşmayı ahzeden.

(3 Haziran 1942)

Bahar

Bahar damarlardaki dere gibi akar
Şırl şırl: Çarşıya yakın bir tepede
Altınçanak, açelya, sapsarı lahana çiçeği.

Üç kış ayına katlanan ben
Bir tutam çimen gibi yeşeriyorum.

Neşeli tarla kuşları!
Hangi evlekteyseniz neşeyle yükselin!

Masmavi gökyüzü
Belli belirsiz bir yükseklikte iken [...]

(1942)

3

Japonya'ya Gitmeden Önce Yazdığı Şiirler

Bu kısımda yer alan beş şiir, 1940'tan Japonya'ya gittiği 1942'ye kadar yazdığı şiirlerdir. "İtiraflar" başlıklı son şiir, şair Yun'un Japonya'da eğitim görebilmek için Korece adı yerine Japonca bir ad kabul etme zorunluluğuna boyun eğdiği sıralarda yazılmıştır.

Sekiz Lütuf

Matta 5:3-12

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Ne mutlu yas tutanlara!

Çünkü onlar ebediyen yas tutacaklar.

(t. Aralık 1940)

Teselli

Habis, kötü kalpli bir örümcek, hastanenin arka avlusundaki tırabzan ile çiçek tarhı arasında,
İnsan ayağının pek değmediği bir yere ağını örmüştü.
Açık hava tedavisi gören bir gencin yattığı yerden
görebileceği bir şekilde...

Bir kelebek çiçek tarhında uçuşurken ağa takıldı.
Sarı kanatlarını ne kadar çırparsa çırpın
Sürekli daha çok dolanıyordu.
Örümcek ok gibi fırlayıp bitmez tükenmez ipliğiyle
Kelebeğin tüm vücudunu sardı. Genç adam uzun uzun
iç çekti.

Yaşını aşkın sayısız sıkıntılar çekmesinin ardından hayata
dair fırsatları kaçırıp hastalığa tutulan bu adamı teselli
edecek bir söz bulamadım;
Elimden gelen tek şey örümcek ağını dağıtmak oldu.

(3 Aralık 1940)

Uykusuz Gece

Bir, iki, üç, dört

Geceler

Doğrusu pek çoklar.

(t. Haziran 1941)

Ciğer

Sahilde gün ışığına bulanmış kayanın üzerinde
Islak ciğerimi serip kurutayım.

Kafkas Dağları'nın derinliklerinden kaçmış
Tavşan gibi³
Çevresinde daire çizerek ciğerimi koruyayım.

Ne zamandır büyüttüğüm sıska kartal!
Gel bir parça kopar da ye, merak etme

Sen semirmeli
Bense zayıflamalıyım, ancak

Kaplumbağa,
Asla Ejderha Sarayı'nın cazibesine tekrar
Kapılmayacağım.

Prometheus, zavallı Prometheus
Ateşi çalma suçundan boynuna değirmen taşı asılı
Ebediyen dibe çöken Prometheus.

(29 Kasım 1941)

3 Tavşan ve kaplumbağa, bir Kore masalına (토끼전) işaret etmektedir. Bu öyküde kaplumbağa, Ejderha Kral'ın hastalığının tek çaresi olan tavşan ciğerini elde etmek için bir tavşanı deniz altındaki Ejderha Krallığı'na götürmek ister. Tavşan tehlikeyi sezip kaplumbağaya ciğerini çok değerli olduğu için dağların derinliklerine sakladığını söyler. Böylece saf kaplumbağa tavşanı tekrar karaya çıkarmakla kaçmasına sebep olur. -ç.n.

İtirafılar

Yeşil küf tutmuş bakır aynada
Çehrem arda kalmışken
Beni bunca utandıran
Nasıl bir ata yadigârıdır?

İtirafımı tek bir satıra sığdırayım.
—Yirmi dört yıl bir ay boyunca
Ne tür bir saadet umarak yaşayageldim?

Yarın, ertesi gün veya neşeli bir başka gün
Yeniden tek satırlık bir itiraf yazmalıyım.
—O vakit o genç yaşta
Neden utanç verici bir itirafta bulunuverdim?

Her gece her gece aynamı
El ayamla ayak ayamla parlatayım.

Derken göktaşı altında bir başına yürüyen
Mahzun bir adamın sırtı
Aynada belirmekte.

(24 Ocak 1942)

4

Yeni Yayınlanan Şiirler

Bu kısımda yer alan sekiz şiir ilk defa 1999 yılında yayımlanmıştır. Bu şiirler Yun Dong-ju'nun şiir defterlerinde yer alsa da şair tarafından tamamen karalandıkları için daha önce yayımlanmamışlardı. Bu sekiz şiir 1936 ile 1938 yılları arasında yazılmıştır.

Anne

Anne!

Beni emzirip şu gönlümü teskin et.
Bu gece ha bire kederleniyorum.

Bu çocuk çenesinde sakal çıkacak kadar
Neyle beslenip büyümüş ola?
Bugün de akça yumruğunu
Aynı hâlde ağzına götürüp dişliyor.

Anne

Parçalanmış mum bebek süpürüleli
Çok zaman oldu.

Sırsıklam mevsim yağmuru yağan bu gece
Yumruğumu emerek sabahlasam mı?
Anne! O şefkatli ellerinle
Şu ağlamamı teskin et.

(25 Mayıs 1938)

Yol Boyu Ağaçları

Yol boyu ağaçlarının seyrek gölgesi altında
Ayakkabı çekeceği gibi diliyle
Kayıtsızca çekeceği yalayan evham.

Vakit öğlen. Siren,
Nereye gideceksin?

Gölge tekrar dönüyor.
Adam da ona uyarak dönüyor.

(1 Haziran 1938)

Gece Yolculuğu

Tam vakti! Gönlümdeki sızıya merhem sürüyor,
Dermansız bacaklarımı sürüyerek ayrılmaya
hazırlanıyorum.

—Düdük duyulmayacak şekilde ötüyor.

Latif bayan ayaklarını hantalca sürüyerek
Beni takip ettiği için

Korkumdan Sang-ga Köprüsü'nü sürünerek geçiyorum.

—Bundan sonrası tırmanan tren yolu

Sonunda tefekkürün kavak tüneline giriyorum.

Şiir denen şeyi geniş getirircesine düşünüyorum:

Enikonu evire çevire düşünölmeli şiir.

—Akşam dumanı akşam kızılığına dönünce

Vaktinden evvel öten cırcırböceği

Şarkısı budak budak kesilirken

Son hilal gibi yalnız ve mahzun.

Sana şarkı öğretecek ananda babanda yok gibi.

—Seni sıska bacaklı ufak Bohem...

Benim arpalıklı köyümde anam da var ablam da.

Onlar şarkı söylemeyi bilmez gerçi ya

Bu geceyi de derinden iç çekerek geçireceğim...

(16 Haziran 1937)

Pencere Deliği

Rüzgâr esen bir tan vakti pazara giden
Babamdan arda kalan izi görmek için
Tükürük çalıp açtığım küçük pencere deliğinden
Sabah güneşı alaca alaca parlıyor.

Kar yağan akşam vakti odun satmaya giden
Babam geliyor mu diye beklerken
Dil ucumla açtığım küçük pencere deliğinden
Soğuk rüzgâr püfür püfür giriyor.

Yağmur Sonrası

—Oo, sefa geldin ey yağmur
Dedemin sevinci.

Kuraklık çekmiş ekinin boy atma sesi
Dedemin sigara çekme sesiyle aynı ses.

Yağmur sonrası güneş ışığı
Çimen yapraklarında ne de güzel duruyor.

Köpek

—Bu köpek pis ama!
Yahu komşunun zıpır köpeği
Bugün sallana sallana evimize gelip de
Bizim Benekli'nin makadına burnunu dayayıp
Pis olduğunu bile bilmeyerek uf puf edip solumasın mı,
Tiksindiğimden tekme küfür savurup kovalayınca
Kuyruğunu sağa sola sallayarak
Sizden daha mı pisim dercesine
Kaçtı gitti bak sen şu ite.

Keder

İlk defa içtiğim sigaranın tadı
Sabaha kadar boğazımda gıcıklandı.

Dün gece aşırı kederlendiğimden
Usulca bir dal içince

(Haziran 1937)

Kalp 2

Sonbahar sonu ağustosböceği,
Etrafı ormanla çevrili, korkudan titreyince

Gülümseyen beyaz ayın düşünceleri
Dağılıyor.

(25 Mart 1936)

5

Pencere ve Diğer Şiirler

Yun Dong-ju'nun şiirlerinin büyük kısmı şaire ait iki şiir defterinde yer alır. Burada yer alan şiirler, *Pencere* başlığını taşıyan defterdeki şiirlerdir. Bu kırk bir şiir 1935 ile 1939 yılları arasında kaleme alınmıştır. Yeni yayımlanan şiirlerin çoğu ile şairin ilk şiir koleksiyonunda yer alan bazı şiirler bu deftere aittir.

Alacakaranlık

Günışığı sürgülü kapı aralığından
Uzun 'bir' rakamını yazıp... siliyor...

Karga sürüsü çatının üzerinden
Bir ki üç dört sürekli uçup geçiyor
Süzülerek, kıpır kıpır, kuzey semalarına

Ben ise.....
Kanatlarımı kuzey semalarına germek istiyorum.

(25 Mart 1936, Pyongyang)

Yürek, I

Sesi çıkmayan davul,
Bunaldığımda yumruğumla
Dövedururum.

Dövsem de, heyhat,
Ah, ah—
İç çekmekten evla değil.

(25 Mart 1936, Pyongyang)

Yürek, II

**Ateşi sönmüş maltıza
Sarınıp yuvarlandığım kış gecesi derindi.**

**Sadece külleri kalmış yüreğim
Kapı bandının sesine hopluyor.**

(24 Temmuz 1936)

Doruk

Yolların *baduk*⁴ tahtası gibi görüldüğü
Irmağın yavru yılan gibi süründüğü
Dağın doruğuna geldim.
İnsanlar bu vakte kadar
Baduk taşları gibi saçılmış olmalılar.

Yarım günlük güneş
Yalnızca çinko çatılarda parıldarken
Tırtıl adimli tren
İstasyonda durunca kara bağrını kusup
Yeniden tıpış tıpış ilerliyor.

Çadır gibi dikili gökyüzü yıkılıp
Bu yolları kapatır mı merak ederek
Az daha yükseğe tırmanmak istiyorum.

(Mayıs 1936)

4 Genellikle 19x19'luk bir tahtada oynanan *go* oyununun Korece adı -ç.n.

Güney Semaları

Kırlangıcın iki kanadı var.
Kasvetli bir güz günü

Ana kucağı hasreti çekilen,
Kırağı düşen akşamüstü

Küçük kanatlı bir gurbet çeken genç ruh
Güney semalarında dolaşıp duruyor.

(Ekim 1935, Pyongyang)

Çamaşır

Çamaşır ipine iki bacağı atmış
Beyaz çamaşırların fısıldaştığı bir öğle sonrası

Alev alev temmuz güneşi pek sakince
Yalnızca muntazam çamaşırlara tutunuyor.

(1936)

Tavuklar, II

On dört arşınlık kümes
Ardında mavi gök ağarmaktayken
Hür vatanlarını unutan tavuklar
Hâlsiz hayatları hakkında söylenip
Üretimin meşakkatiyle feryat ettiler.

Kasvetli kümese abanarak çıkan
Yabancı Leghornlar ile
Mektepten ite kaka çıkan
Bir kuş sürüsü;
Mart ayı bulutsuz bir ikindi vakti⁵.

Tavuklar eriyiveren gübreyi eşelemekte
Çifte sıska bacakları meşgul,
Açlık çeken gagaları direşmekte
Çifte gözleri iyice kızarana dek...

(İlkbahar, 1936)

5 Birçok öğrencinin de katıldığı Japonya karşıtı Kore Bağımsızlık Hareketi, 1 Mart 1919 tarihinde başlamıştır. -ç.n.

Güz Gecesi

Nicedir yağmur yağan bir güz gecesi
Anadan üryan
Döşekten fırlayarak
Sundurmada kamburumu çıkarıp
Çocuk misali
Şakır şakır... Çiş yapıyorum.

(23 Ekim 1936)

Vadi

Dağlar iki sıra halinde seğirtirken
Çağlarcanın haykırmaktan boğazı kurudu.
Yaz ortası güneşi bulutlara binerek
Bu vadiyi hızla aşmaya çalışıyor.

Dağ sağrısında buzağı boynuzu gibi
Yamru yumru genç kayalar sivrilirken,
Alaca ineğin yumuşak tüyleri
Dağ sırtında nefti renklerde uzamış.

Üç yılın ardından memleketine dönen
Kuytu vadi yolcusunun adımları
Zor zahmet toprağa basıyor.
Kızıl tepeli turna gibi çıplak bacakları...

Eski pabuçları değneğin ucunda
Boyunlarını bükmüş sarkarken,
Saksağan süzülüyor yavrusu uçsun diye
Vadi, yolcunun yüreği gibi asude.

(Eylül 1936)

Alacakaranlık Deniz Olunca

Bir gün daha lacivert dalgalara
Aheste aheste batıyor... batıyor...

Ta— şu boyalı denizi uçarak kateden
Siyah balık sürüsü de neyin nesi?

Kuru yaprağa dönen yosunlar
Yosunlar ki her biri ayrı bir mahzun.

Batı penceresine takılı zarif manzara
Giysisinin kuşağını ısırın yetimin hüznü

Artık ilk seferimi yapmaya karar verip
Döşemede yuvarlanıyorum döne... döne...

Alacakaranlık deniz olunca
Bugün de sayısız gemi
Benimle birlikte bu dalgalara batmış olacak.

(Ocak 1937)

Gece

Ahırdaki eşek
A—i diye anırdı.

Bebek eşeğin sesinden ürkerek
Inga—inga diye uyandı.

Kandilde ateş tutuşuyor.

Baba, eşeğe
Bir öbek saman yedirdi.

Anne, bebeğe
Bir yudum süt emzirdi.

Gece tekrar asude uykuya dalıyor.

(Mart 1937)

Dede

**Pirinç kekinin tadı acıyken
Neden sürekli tatlı diyorsun?**

(10 Mart 1937)

Pazar Yeri

Sabah erkenden kadınlar takatsiz yaşamlarını
Bir sepet dolusu doldurup başlarında taşırlar...
Sırtlarında taşırlar... Kucaklarında taşırlar...

Ve toplanırlar, sürekli pazar yerinde toplanırlar.
Yoksul yaşamlarını yedi mahalle ortaya koyup
İtilirler, kakılırlar...

Bağırdığı yaşamıdır her birinin... didinir onun için.
Gün boyu ölçüp, biçip, tartarken
Bölük pörçük yaşamlarını
Havanın kararmasıyla
Acı yaşamlarıyla değiş tokuş eder kadınlar
Ve tekrar başlarına yükleyerek yaşamı
Geri dönerler.

(Mart 1937)

Manzara

Bahar rüzgârına sırtını veren yeşil deniz
Tehlike arz ediyor,
Taştı taşacak.

Pileli etek misali
Raks eden dalgalar
Bir hayli şen şakrak, kıvrıldı kıvrılacak.

Gemi direğinin ucundaki al bayrak
Bir kadının saçları gibi dalgalanıyor.

Bu canlı manzarayı önüme alarak
Arkama alarak
Gün boyu dolaşmak istiyorum.

—Kasvetli mayıs semaları altında

—Deniz parıltısı parça parça nakşedilmiş tepeye doğru.

(29 Mayıs 1937)

Mehtaplı Gece

Seyelan eden mehtabın beyaz dalgalarını itip
Çelimsiz ağaçların gölgelerine basarken
Bukmang Dağı'na⁶ yönelen adımlarım ağır
Yalnızlığa eşlik eden gönlüm ise kederli.

Birileri var sandığım mezarlıkta kimseler yok
Yalnızca sükût yer yer beyaz dalgalarla sırılsıklam.

(15 Nisan 1937)

6 Çin'in Henan eyaletine bağlı Luoyang şehrinde bulunan bu dağ, krallıklar ve asillerin gömülü olduğu bir mezarlığa ev sahipliği yapar. -ç.n.

Termometre

Soğuk mermer sütuna boynu bükük asılı termometre
Ansızın göz atılmaya mukadder, bir altmış sekiz boyu
ince beliyle cıva:

Kalbi cam borudan berrak.

Sade damarlı, evhamlı, kamuoyu hayvanı,
Ara sıra fıskiye gibi yükselen soğuk tükürüğü zorla
yutarak güç harcıyor.

Eksiye gösteren Sudol'un odası gibi soğuk kıştan ziyade
ayçiçeklerinin büsbütün açtığı ağustosta okul avlusu
daha bir cazip:

Kanı kaynatan o günde...

Dün epey sağanak yağdı, bugünse hava güzel.
Sırtıma bir şey geçirmeden tepelere, ormana gitmeli...
Diyerek alçak sesle kendi kendime fısıldadım.
Ben yine böyle farkında bile olmadan...

Belki de ben asrın hakiki mevsimini izleyerek,
Yalnızca gökyüzünü görebildiğim çitten inerek
Tarih gibi bir duruş sergilemeliyim.

(1 Temmuz 1937)

O Kız

**Birlikte açan çiçeklerden
İlk olgunlaşan yaban elması
Önce düşen oldu.**

Bugün de sonbahar rüzgârı öylece esiyor.

**Yol kenarına düşen kızıl yaban elmasını
Oradan geçen bir kimse aldı.**

(26 Temmuz 1937)

Hüzün

Asrın yapayalnız mehtabına özenip
Bilip bilmediğim yerlerde dolaşmaya niyetleniyorum.

Ansızın sıçrarcasına
Döşekten fırlayarak
Uçsuz bucaksız sahralarda kimsesiz dolaşanın
Gönlü ve aklı ne de yalnızdır.

Ah— bu delikanlı
Demek bir piramit gibi gamlı.

(18 Ağustos 1937)

Tefekkür

Keçe gibi saçlarım kulübenin saçak uçları misali,
Işıktan huylanan burnumun direği gıdıklanıyor.

Dışa açılan pencere misali gözlerim usulca kapanırken,
Bu gece iştiyak, karanlık gibi her yere sızıyor.

(20 Ağustos 1937)

Pencere

Teneffüslerde

Pencere kenarına giderim.

—Pencereler yaşayan dersler.

Alev alev bir ateş yak lütfen

Odada soğuk eşya buğulanmakta.

Bir akçaağaç yaprağının

Döndüğünü görüyorum;

Ufak bir hortum çıkmış olsa gerek.

Yine de soğuk pencere camına

Güneş ışığı ısı ısı vurduğunda

İlk ders zili çalacak demek.

(Ekim 1937)

Deniz

Denizin toplayıp serptiği
Rüzgâr bile serin.

Yüz vermeyen çam ağacı dalları
Başları dönük ve çıkık

İtmekte
İtilmekteler.

Bayırı aşan dalgalar
Çağlayan gibi yükselmekteler.

Çocuklar sahilde toplanmakta
Koşup ellerini ak pak yıkamaktalar.

Deniz sürekli hüzünlenmekte.
Martıların şarkısıyla...

Defalarca ardına bakmakta,
Dönmekte olan bugünün denizi.

(Eylül 1937, Wonsan, Songdowon)

Vasiyet

Loş bir odada

Vasiyet sessiz dudak hareketlerinden ibaret.

—Denize inci toplamaya gitti denen oğlum

Dalgıç bir kadınla öpüşüp koklaştığı söylenen en büyük oğlum

Bu gece dönmüş mü çıkıp bir bakın...

Ömrünü yalnız geçiren babanın kaderi;

Kapanan gözlerinde hüzün birikiyor.

Kuytu bir evde bir köpek havlıyor

Apaydın ayın kapı aralığından sızdığı gece.

(24 Ekim 1937)

Dağ Geçidinde Bir Öğle Sonrası

Benim şarkım daha çok
Kederli bir dağ yankısı.

Vadi yoluna
Düşen gölgeler
Ne de hüzünlü

Bir öğle sonrası tefekkürü
A—uykum var.

(Eylül 1937)

Sabah

Şak, şak, şak,
İneğin kuyruğu nazik bir kamçılama
Karanlığı kovalarken
Zifiri karanlık kopkoyuyken aydınlanmakta.

Şimdi bu köyün sabahı
Semiren ineğin sağırsı gibi yağlı.
Fasulyeli pirinç lapasına talim köy halkı
Ter ekti de büyüttü bu yazı.
Yaprak, yaprak, her çimen yaprağında
Ter damlacıkları toplandı.

Kırışksız bu sabahı
İçime çekiyorum derin derin, tekrar tekrar.

(1936)

Saĝanak

ŖimŖek, gök gürültüyle g r ld yor,
Uzak Ŗehre yıldırım d Ŗm Ŗ olsa gerek.

Tersy z olmuŖ mürekkep taŖından gökyüzü
Ok gibi yaĝmuru ok misali boŖaltıyor.

Avuç içi kadar bah em
Gönlüm gibi g lleŖmeye meyilli, suyu bulanık.

Rüzgâr  deta topaç gibi dönüyor.
Aĝa lar baŖlarına h kim olamıyor.

H rmetk r gönlümü sunarak
Nuh devri g ĝ nden bir yudum içiyorum.

(19 Aĝustos 1937)

Yağmurlu Gece

Foşşş— şırak! Dalga sesi kapıya çarpıp
Tatlı uykumun rüyasını dağıtıyor.

Uykum siyah balina sürüsü gibi çalkalanıyor
Kendimi teskin etmek ne mümkün.

Odayı aydınlatıp geceliğimi özenle düzelttiğim
Gece yarısı.
Canı gönülden edilen dua.

Galiba hasret toprağı Gangnam'ı yine sel alacak
Deniz özlemimden de öte bir yalnızlığa gark oluyorum.

(11 Haziran 1938)

Aşk Köşkü

Suni, sen konağıma ne zaman girdin?
Ben senin konağına ne zaman girdim?

Bizim köşkümüz
Eski adetlerin yaşatıldığı genç bir aşkın köşkü

Suni, maral gibi billur gözlerini indir ve kapat.
Ben aslan yelesi gibi girift saçlarımı tarayacağım.

Bizim aşkımız yalnızca dilsizdi.

Kutsal mumun kızgın ateşi sönmeden evvel
Suni, giriş kapısından fırla çık.

Karanlık ve rüzgâr penceremizi çalmadan evvel
Ben ebedi aşkı kucaklayarak
Arka kapıdan çıkıp uzaklara kaybolacağım.

Artık sana ormanın içinde rahat bir göl varken
Bana sarp sıradağlar var.

(19 Haziran 1938)

Mucize

Ayağıma musallat olan şeyleri temizleyip
Alacakaranlığın göl üzerinde yürümesi gibi
Ben de hafif hafif yürüsem mi?

Bu göl kenarına
Kimse çağırmadan
Çağrılıp gelmem
Gerçekten bir mucize.

Bilhassa bugün
İştiaak, bencillik, kıskançlık gibi şeyler,
Altın madalya gibi sürekli ele geliyor.

Ancak kendimi adayarak
Her şeyimi dalgalarda yıkayıp salıvereceğim:
Sen ise beni gölün üzerine çağırasın.

(19 Haziran 1938)

Kardeşimin İzlenimci Portresi

Kızıl alnında serin mehtap yükselmiş
Kardeşimin çehresi hazin bir resim.

Adımlarını durdurup
Usulca çocuksu elini tutup
Sordum, büyüyünce ne olacaksın?
—Adam olacağım
Kardeşimin acıklı mı acıklı cevabı.

Usulca tuttuğum elini bırakıp
Kardeşimin yüzüne tekrar bakıyorum.

Serin mehtap kızıl alnına gark olmuş
Kardeşimin çehresi hazin bir resim.

(15 Eylül 1938)

Kozmos Çiçeği

Sade ve zarif kozmos
Benim biricik hanımım.

Mehtabın soğuğı kaçan serinlikte olduğu gecelerde
Hatıralarımdaki o kızı dayanamayacak kadar özlüyor
Kozmos çiçeğinin açtığı bahçeyi ziyaret ediyorum.

Kozmos
Cırcırböceğinin ötüşünden bile utanırken

Ben kozmosun önünde
Gençliğimdeki gibi mahcup.

Benim gönlüm kozmosun gönlü
Kozmosun gönlü benim gönlüm.

(20 Eylül 1938)

Kırmızı Biber Tarlası

Solgun yapraklar arasından
İfşa etmiş kıpkırmızı tenini,
Kırmızı biber körpe kız misali
Kavurucu sıcakta sürekli olgunlaşıyor.

Büyükanne elinde sepet
Tarla başında gezinirken
Parmağını emen çocuk
Büyükannesinin ardında dolaşıyor.

(26 Ekim 1938)

Biro Zirvesi⁷

Mansang'a

Tepeden bakmak...

Dizlerimin

Bağı çözülüyor.

Ak huş ağacı

Gençken yaşlanmış.

Kuş

Kelebek oluyor.

Sahici bulut

Yağmur oluyor.

Elbisemin eteği

Soğuk.

(Eylül 1937)

7 Birobong (비로봉), Kuzey Kore'nin doğusunda bulunan Geumgang Dağı'nın (금강산) zirvesidir. Buradan Man(mul)sang (만물상), yani zirveler silsilesinin oluşturduğu çeşitli şekillerden dolayı bu ad verilen "on bin şekil" görünür. -ç.n.

Günüşığı, Rüzgâr

Tükürük çalıp parmağıma
Cıırt cırt cırt
Pazara giden annemi görmek için
Delik açtım
Kapının kağıdında
Cıırt cırt cırt

Sabahleyin günüşığı pırıl pırıl.

Tükürük çalıp parmağıma
Cıırt cırt cırt
Annem döndü mü görmek için
Delik açtım
Kapının kağıdında
Cıırt cırt cırt

Akşamleyin rüzgâr ılgıt ılgıt.

(takriben 1938)

Ayçiçeği Yüzlü

Ablamın yüzü
Ayçiçeği yüzü
Güneş doğar doğmaz
İşyerine gider.

Ayçiçeğinin yüzü
Ablamın yüzü
Yüzü asık
Eve döner.

(takriben 1938)

Bebegin Şafağı

Evimizde
Horoz yok.
Ancak bebek
Meme isteyip ağlarsa
Şafak söker.

Evimizde
Saat de yok.
Ancak bebek
Meme isteyip zırlarsa
Şafak söker.

(takriben 1938)

Cırcırböceğiyle Ben

Cırcırböceğiyle ben
Çayırdı muhabbet ettik.

Cır cır
Cır cır

Kimselere söylemek yok
Bir biz bilelim diye söz verdik.

Cır cır
Cır cır

Cırcırböceğiyle ben
Mehtaplı bir gecede muhabbet ettik.

(takriben 1938)

Dağ Yankısı

Saksağan ötünce
Dağ yankısı
Kimsenin duymadığı
Dağ yankısı

Saksağan duydu
Dağ yankısını
Tek kendisi duydu
Dağ yankısını

(Mayıs 1938)

Ay Misali

Yaş halkaları büyürcesine ağacın
Aydın büyüdüğü asude bir gecede
Ay misali yalnız bir aşk
Göğsümü delercesine
Yaş halkaları gibi serpiliyor.

(Eylül 1939)

Güller Hasta

Güller hasta

Etrafta götürüp diyecek başka yer de yok.

Bir başına zil sesi eşliğinde şingır şingır

Kapalı at arabasına bindirip dağa mı göndermeli

Hicranla düdük sesi eşliğinde düüüt—

Vapura bindirip okyanusa mı göndermeli

Pervane sesi eşliğinde bangır bangır

Uçağa bindirip stratosfere mi göndermeli

Onu bunu

Hepsini boş ver

Büyüyen oğlan uyanmadan evvel

Gülleri şu gönlüme gömüver.

(Eylül 1939)

Turgenyev Tepesi

Ben tepeyi aşmaktayken üç dilenci çocuk yanımdan geçti.

Birinci çocuk sırtında bir sepet taşıyordu. Sepetin içinde meşrubat şişeleri, teneke kutular, demir hurda, bir çift eski çorap vesaire ıvır zıvır doluydu.

İkinci çocuk da böyleydi.

Üçüncü çocuk da böyleydi.

Dağınık saçları, kömür karası yüzlerinde gözyaşı birikmiş kan çanağı gözleri, rengi kaçmış mavimtırak dudakları, eski püskü paçavraları, çatlamış, çıplak ayakları: Ah, ah... Ne korkunç bir sefalet bu genç çocukları yutmuştu! Onların bu hâline acıdım.

Ceplerimi karıştırdım. Kabarık bir cüzdan, saat, mendil... Olması gereken her şey vardı.

Ancak cebimdekileri düşünüp taşınmadan vermeye cesaret edemedim, elimle yoklayıp durdum.

Bari arkadaşça laflayalım istedim ve “Çocuklar!” diye seslendim.

Birinci çocuk çökük, kan çanağı gözleriyle sadece dönüp baktı.

İkinci çocuk da sadece böyle yaptı.

Üçüncü çocuk da sadece böyle yaptı.

Sonra da seni umursamıyoruz dercesine kendi aralarında fısıfısı konuşarak tepeyi aştılar.

Tepenin üzerinde kimse yoktu.

Yalnızca alacakaranlık gittikçe dahada koyulaşmaktaydı...

(Eylül 1939)

Dağ Pınarı

Dert sahibi, dert sahibi,
Eteklerinin dalgaları arasında bile
Kalbinin derinliklerinden
Şırıl şırıl pınar suyu akar, oysa
Şu geceye dair konuşacak kimsen yok.
Yok mümkinatı sokak sesi eşliğinde
Terennüm etmek istesen.
Oturup dere kenarına çağrılmışçasına
İş ve aşkı sokağa bırakarak
Usul usul
Denize inelim,
Denize inelim.

(takriben Eylül 1939)

6

Toyluk Dönemime Ait Şiir Olmayan Şiirlerim

Yun Dong-ju'nun ilk şiir defteri, *Toyluk Dönemime Ait Şiir Olmayan Şiirlerim* başlığını taşır. Bu defterde yer alan şiirler, Yun'un ilk şiiri olan ve 1934'ün sonlarına doğru yazılan "Bir Mum" ile başlar ve 1937'ye kadar sürer. *Pencere* adlı defterde yer alan bir düzineyi aşkın şiir aslında ilk olarak bu deftere yazılmıştır. Geriye kalan kırk iki şiir bu kısımda verilmiştir.

Bir Mum

Bir mumun

Odama yayılan kokusunu alıyorum.

Aydınlığın sunağı yıkılmadan evvel
O tertemiz kurbanlığı gördüm.

Bir keçinin kaburga kemiğine benzeyen bedeni,
Onun hayatı olan azmi, fitili,
Ak yeşimden gözyaşı ve kan akıtarak
Tutuşup alevleniyor.

Masamın üstünde ise mum ışığı bir peri misali
Titreyerek raks ediyor.

Doğan görmüş sülünün kaçması gibi
Karanlık açık pencereden kaçıyor
Ben ise odama yayılan
Kurbanın muazzam kokusunu tadıyorum.

(24 Aralık 1934)

Yaşam ve Ölüm

Yaşam bugün de ölümün peşrevini çaldı.
Acep bu şarkı ne zaman bitecek

Şu dünya insanı
Kemiği eritircesine çalan yaşamın bu şarkısına
Raks ediyor
İnsanların güneş batmadan evvel
Bu şarkının bitimindeki dehşeti
Düşünecek vakitleri yoktu.

Semanın orta yerine bir yumurta yontar gibi
Bu şarkıyı söyleyen de kim

Ve sağanak yağmurun kesilmesi gibi
Bu şarkıyı sonlandıran da kim

Ölüp de yalnızca kemikleri kalan
Ölümün galibi seçkinler.

(24 Aralık 1934)

Yarın Yok

-Genç bir dimağ sordu

Yarın yarın

Peki ne zaman bu yarın diye sorunca

Gece olup tan ağarınca

Yarındır dediler.

Yeni bir gün arayan ben

Uyuyup uyanıp bakarım ki

Gün yarın değil

Bugünmüş

Dostlar!

Yarın yok!

(24 Aralık 1934)

Midye Kabuğu

Işıl ışıl midye kabuğu
Ablamın sahilten toplayıp
Getirdiği midye kabuğu

Burası burası kuzey  lkesi
Midye kıymetli hediye
Oyuncak midye kabuğu

Yuvarlana yuvarlana oynuyoruz
Eşini kaybetmiş midye kabuğu
Bak  zl yor diğer eşini

Işıl ışıl midye kabuğu
 zl yor bak benim gibi
Su sesini deniz sesini.

(Aralık 1935, Bongsu-ri)

Evim

-*Mançurya'dan*

Eski hasır pabuçlarımı sürüyerek
Ben buraya niye geldim?
Duman Nehrini⁸ aşıp da
Bu ücra diyara

Güney seması altında
Benim sıcak memleketim
Annem yaşıyor orada
Hasretini çektiğim evim

(6 Ocak 1936)

8 Duman Nehri, Yun Dong-ju'nun memleketi Mançurya ile Kore (günümüzde Kuzeydoğu Çin ile Kuzey Kore) arasındaki sınırı oluşturan nehirdir. Şair Yun, bu şiiri yazdığı sıralarda Pyongyang'daki Sungşil Ortaokulu'nda okuyordu. -ç.n.

Civciv

Cik cik cik anne bize yem ver
Civcivlerin sesi.

Gıt gıt gıt pekâlâ bekleyin biraz
Anne tavuğun sesi.

Biraz sonra civcivler
Annelerinin kucağına
Sokuldular hepsi birden.

(6 Ocak 1936)

Yatak Islatanın Haritası

Çamaşır ipine asılı
Döşeğe çizili harita
Dün gece kardeşimin
Çiş yapıp çizdiği harita

Bu, kardeşimin rüyasında gördüğü
Anamın vardığı uçmağın haritası mı?
Bu, babamın para kazanmaya gittiği
Mançu diyarının haritası mı?

(1936 başları)

Kiremit Çifti

Yağmurlu bir gün akşamı kiremit çifti
Yitik tek evlatlarının özleminden midir
Eğik bükük sırtlarını sıvazlarken
Şıp şıp acı acı gözyaşı dökmekteler.

Saray çatısı üzerinde kiremit çifti
Güzel eski günlerin özleminden midir
Buruş kırış yüzlerini sıvazlarken
Boş boş bir tek gökyüzüne bakmaktalar.

(1936 başları)

Üveyik

Sarılmak isteyecek kadar şirin
Yedi tane üveyik
Sema ta ucu görünürcesine açık
Bir pazar günü sabahı
Hasat sonrası boş bir çeltik tarlasında
Mücadele içinde yem toplarken
Geçim sıkıntısından bahsetmekteler.

Narin bir çift kanatla suskun havayı dalgalandırıp
Uçuyor bir çift kuş.
Evdeki yavruları akıllarına gelmiş gibiler.

(10 Şubat 1936)

Ayrılık

Yağan karın eriyerek su olduğu gün
Kül rengi gökyüzüne sis çökmüş
Kocaman lokomotif düüüt— diye ötünce
Ufacık gönüller pır pır ediyor.

Ayrılık çok çabuk, heyhat
Sevgililer
İş yerinde buluşalım diyerek...
Sıcak elin tadı dağılmadan
Boncuk boncuk gözyaşları kurumadan evvel
Tren kuyruğunu dağ eteğine sarmıştı.

(10 Mart 1936, Yeong-hyeon'a)

Yemek Fişi

Yemek fişi günde üç öğün verir.

Mutfak hizmetçisi genç çocuklara
Her öğün için üç beyaz kâse verir.

Daedong Nehri suyuyla kaynamış çorba
Pyeongan İli pirinciyle pişirilmiş pilav
Joseon'un acı kırmızı biber salçası

Yemek fişi karnımızı doyurur.

(20 Mart 1936)

Moran Tepesinde⁹

Ufak tefek çam ağacı dallarına
Ilık rüzgârın kanatları sürtünürken

Buzla karışık Daedong Nehri'ne
Gün ortası güneş ışınları kayıp düşer.

Yıkık kale yerinde
Delidolu kızlar

Kendilerinin bile anlamadıkları
Yabancı bir dilde çene çalıp
Oradan oraya sıçrarlarken
Ansızın ortaya çıkan araba ne de çirkin.

(24 Mart 1936)

9 Moranbong (모란봉), "Şakayık Tepesi", günümüzde Kuzey Kore'nin başkenti Pyeongyang'ın merkezinde bulunan bir tepe. Daedong Nehri (대동강) ise yine bu şehrin içinden geçer. -ç.n.

Tarla Kuşu

Tarla kuşu baharın ilk günleri
Çamurlu yolun arka sokaklarını
Sevmiyor
Baharın parıltılı göğüne
Hafif bir çift kanat açarak
Baharın cazibeli şarkısını
Seviyor

Ancak,
Bugün de delikli pabucumu sürüyüp
Sallana sallana arka sokaklarda
Yavru balık gibi dolaşan benim
Kanıdım da şarkım da yok diye mi
İçim daralıyor

(24 Mart 1936)

Sokakta

Boranın estiği mehtaplı bir sokak
Kuzey ülkesi sokağı, şehrin incisi
Lambalar altında yüzen küçük deniz adamı, ben,
Mehtap ve lambalarla aydınlanan bir beden
İki üç gölgesi büyüüp küçülmekte.

İstirap sokağı
Gece vakti kül rengi ışıklarıyla bu sokakta
Yürümekte olan yüreğim
Bir kasırga çıkarmakta.

Yapayalnız da olsam,
Sayfa sayfa açılan
Gönlümün gölgesi
Tozpembe hayaller
Yükselip alçalmakta.

(18 Ocak 1935)

Hülya

Hülya...

Gönlümün kulesi

Kelam etmeden bu kuleyi çatmaktayım.

İtibar ve gösterişin semasında

Yıkılacak mı bilmeden

Bir kat iki kat çıkmaktayım.

Sınır tanımaz hülyalarım

Gönlümün deryası

Kollarımı açarak

Benim olan bu deryada

Özgürce yüzmekteyim.

Yüce ilim açlığı ufkuna doğru.

(Ekim 1935)

Böylesi Bir Gün

Giriş kapısının iki sıkı fıkı taş sütununun ucunda
Beş renkli bayrakla yükselen güneş bayrağının raks ettiği
günde¹⁰
Sınırı çizilmiş bölgenin çocukları eğlenmekte.

Çocuklara günün yavan derslerinin
Masum sıkıntısı çökerken
“Tezat” denen kelimeyi anlamayacak kadar
Dimağları saf olmalı.

Böyle bir günde
Kaybettiğim metin dostuma
Seslenmek istiyorum.

(10 Haziran 1936)

10 Beş renkli bayrak Mançurya'nın, yükselen güneş bayrağı Japonya İmparatorluğu'nun bayrağıydı. Mançurya 1932 ve 1945 yılları arasında Japonya'nın yönetimi altına girdiği için bu iki bayrak bir arada dalgalanmaktaydı. -ç.n.

Sahada Bir Öğleden Sonra

Baharın sonları, beklenen cumartesi
Öğleden sonra üç buçuk Gyong-song treni
Kesif kömür dumanını püskürüyor
Haykırıyor, geçip gidiyor.

Kendini taşıdığı için güçlü olan beysbol topu
Dengesini kaybederken
Bir yudum su
Dağlanan bir boğazı söndürmeye
Yeter de artar.

Genç kalbin kan dolaşımı sıklaştırken,
Demir gibi sağlam bacaklar gevşemekte.

Kara tren dumanıyla birlikte
Yeşil dağın üzerine
Gün yalımı yerleşmekte.

(Mayıs 1936)

Güneç

Ötelerden sarı toz taşıyan bu toprakların bahar rüzgârı
Mançu çarkı gibi dönüp geçerken
Alaca nisan güneşinin uzanmış elleri
Sırtını duvara dayamış mahzun gönüllere bir bir
dokunuyor.

Harita oyununda neresi kimin toprağı bilmeyen iki çocuk
Bir karışlık parmaklarının kısılığına hayıflanıyor.

Yeter! Zaten incecik olan barış
İnceldiği yerden kopacak diye endişeleniyorum.

(26 Haziran 1936)

Dağ Ormanı

Duvar saati kalbime aralıksız tik-tak vururken
Dağ ormanı huzursuz gönlümü çağırıyor.

Bin yılı aşkın yaş halkalarıyla yıllanmış
Derin ve karanlık dağ ormanı
Yorgun bedenimi kucaklamakla mukadder olmalı.

Dağ ormanının kara dalgalanmasıyla sağdan sola
Karanlık genç kalbimi ayaklar altına alırken
Yaprakları sallandıran akşam rüzgârı
Hışır hışır... beni korkudan titretiyor.

Ötelerde yaz başı kurbağalarının vıraklamasından
Köylerin akıp giden mazisi çok uzak gibi geliyor.

Yalnızca ağaçların arasından parıldayan yıldızlar
Yeni bir günün umuduyla bana yol gösteriyor.

(26 Haziran 1936)

Rüya Kırıldı

Uykudan uyandım.

Derin bir sisten.

Şakıyan tarlakuşu

Kaçıp uçtu gitti,

Mazide bahar şarkıları söylediğimiz

Altın çayırılı tarla değil bu.

Kule yıkıldı

Al gönlümün kulesi...

Tırnaklarımla oyduğum mermer kule...

Bir akşam fırtınasında kuşkusuz.

Ah—ah, harap ve metruk topraklar,

Gözyaşı ve hıçkırıklar!

Rüya kırıldı.

Kule yıkıldı.

(27 Temmuz 1936)

Mavi Gökyüzü

O yaz günü
Hevesli kavaklar
Yaklaşan mavi göğün mavi göğsünü
Okşamak için
Kollarını açmış sallanıyordu
Kaynayan güneşte dapdar bir gölgelikte.

Çadırvâri gökyüzünün altında
Raks eden bulutlar
Yaygaracı sağanağın
Ve şimşegin
Başını çekerek
Güneye doğru kaçarken,
Ulvî, mavi gökyüzü yekpare enginlikle
Dallar üzerine uzanıp
Dolunay ve yaban kazını çağırdı.

Mefkûreler peşinde, semiren genç bir yürek,
Burnunda tüten bir güz gününde
Kuruyup düşen gözyaşlarıyla alay ediyor.

(27 Temmuz 1936)

Süpürge

Şurasını kessek yelek olur
Burasını kessek tüfek olur.
Ablam ile ben
Makasla kâğıt kırtık diye
Annem elinde süpürge
Popomuza vurdu Bir ablama bir bana
Odayı dağıttık diye.

Yok ya—hu yok
Namussuz süpürge
Odayı süpürmeyeyim diye
Bize vurdu hergele
Aldım sinirimden dolaba sakladım
Ertesi sabah süpürge kayıp diye
Annem kıyameti kopardı.

(9 Eylül 1936)

Güneşte Yağmur

Genç kız gibi yağıyor
Çisil çisil güneşte yağmur
Islanalım hep birlikte
Mısır sapı gibi kocaman
Uzayalım bir iki metre
Güneş gülümsüyor
Bana bakıp gülümsüyor.

Göge köprü kuruldu
Alaca alaca gökkuşağı
Neşeyle şarkı söyleyelim
Gelin dostlar gelin
Hep birlikte raks edelim
Güneş gülümsüyor
Sevincinden gülümsüyor.

(9 Eylül 1936)

Tayyare

Öndeki pervane
Atlı yel değirmeninden
Çok daha hızlı dönüyor.

Göklere yükseldiğinde
Yerden yükselirken ki kadar
Hızlı gidemiyor
Sanki nefesi kesilmiş.

Tayyare
Kuşlar gibi kanatlarını
Çırpamıyor
Ve daima
Bağırıp duruyor
Belli ki kesilmiş nefesi.

(Ekim başları, 1936)

Baca

Vadi kulübesinin alçak bacasından
Efil efil gündüz vakti tüten duman da nesi

Patates közlüyor olsa gerek delikanlılar
Kırpışan kara gözler toplanmış oturmakta
Dudaklarına simsiyah kömür çalınmış
Maziden her bir hikâyeye birer patates.

Vadi kulübesinin alçak bacasından
Püfür püfür tütmede közde patates kokusu.

(Sonbahar 1936)

Neyle geçinirler?

Sahilde yaşayanlar

Balık tutup geçinirken

Vadide yaşayanlar

Patates közleyip geçinirken

Yıldızlarda yaşayanlar

Neyle geçinirler?

(Ekim 1936)

Bahar

Yavru bebek
Ayucunda mışıl mışıl.

Mırnav kedi
Ocak üstünde mırıl mırıl.

Yavru rüzgâr
Ağaç dalında hışır hışır.

Güneş amca
Gök ortasında pırıl pırıl.

(Ekim 1936)

Serçeler

Güzün ardından avlu beyaz kâğıt misali,
Serçeler üzerinde hat yazısı ezber ederler.

Ciik ciik ağızlarıyla bir yandan okurken,
Birer çift ayaklarıyla hat yazısı tatbik ederler.

Gün boyunca hat yazısı ezber etseler de
“Cık”den başka bir harf yazmayı bilmezler.

(Aralık 1936)

Köpek

**Kar üstünde
Köpek
Çiçek çizerek
Koşuyor.**

(takriben Aralık 1936)

Mektup

Abla!
Bu kış da
Epey kar yağdı.

Beyaz bir zarfa
Bir avuç kar doldurup
Yazı yazmayıp
Pul yapıştırmayıp
Tertemiz, olduğu gibi
Sana mektup atsam mı?

Gittiğin memlekette
Kar yağmaz dediler diye.

(takriben Aralık 1936)

Çorap Örneği

Anne

Ablamın kullanıp attığı müsvedde kâğıdı
Saklayacaksın da ne işine yarayacak?

Bilmiyordum gerçi

Kâğıt üzerine çorabımı koyup
Makasla keserek
Çorap örneği çıkardığını.

Anne

Kullanıp attığım bitmiş kalemi
Saklayacaksın da ne işine yarayacak?

Bilmiyordum gerçi

Kumaş üzerine çorap örneğini koyup
Tükürüklediği kalemle noktalar koyarak
Bana çorap diktiğini.

(Aralık başı 1936)

Kar

Dün gece
Kar lapa lapa yağdı

Çatılar
Yollar, tarlalar
   yor diye
Üzerlerini  rten battaniye olsa gerek

Bu yüzden demek
Yalnızca kış soğuğunda yağar kar

(Aralık 1936)

Elma

Bir adet kızıl elmayı
Babam, annem
Ablam, ben, dördümüz
Kabuğundan e eleğine kadar
Hep—sini bölüşüp yedik.

(takriben Aralık 1936)

Kar

Kar

Bembeyaz yağdığından

Gözlerim

Kamaşıyor.

(takriben Aralık 1936)

Tavuk

—Tavuğun kanatları büyük gerçi

Peki neden uçamaz ki

—Gübre eşelemektendir belki

Havalanmayı unutuşu.

(takriben Aralık 1936)

Kış

Saçaklar altında
Demet demet turp yaprağı
Çıtır çıtır
Donuyor.

Yol üstünde
Halka halka at pisliği
Şingir şingir
Donuyor.

(1936 kış)

Cep

Koyacak bir şey yok diye
Dert edinen
Ceplerimi

Hele ki kış olsun
İki yumruk ağzına kadar doldurur.

(Aralık 1936 veya Ocak 1937)

Kandırmaca

Tık tık tık
Lütfen kapıyı açın
Geceyi burada geçireyim.
Gece uzun hava soğuk
Kimdir o?

Kapıyı açarım ki
Karabaşın kuyruğuymuş
Beni kandıran.

Gıt gıt gıdak
Yumurtam sıcak.
Ufaklık haydi git de getir

Ufaklık koşup baktı ki
Yok yumurta mumurta
Haylaz tavukmuş
Güpegündüz
Beni kandıran.

(1937)

İkisi de

Deniz de mavi,
Gök de mavi,

Deniz de sonsuz,
Gök de sonsuz,

Denize taş fırlatır
Göge tükürür kimi

Deniz sırtır
Gök suskun

(1937)

Ateşböcekleri

Gidelim, gidelim, gidelim,
Ormana gidelim.

Ay parçası toplamaya
Ormana gidelim.

Ay sonu gecesi ateşböcekleri
Paramparça ay parçası olurlar

Gidelim, gidelim, gidelim,
Ormana gidelim.

Ay parçası toplamaya
Ormana gidelim.

(1937)

Avare

Avare okuldan dönerken
Telefon direğinin etrafından
Beş küçük taş topladı.

Direği hedef alarak
Birinci taşı fırlattı.

—Çat—

İkinciye fırlattı.

—Tüh—

Üçüncüyü fırlattı.

—Çat—

Dördüncüyü fırlattı.

—Tüh—

Beşinciye fırlattı.

—Çat—

Beşte üç...
Bu bana yeter.
Yarınki sınavda
Beş sorunun üçünü yapsam—
Parmaklarımla sayıp çarpınca
Rahatlıkla altmış puan ediyor.
Ders bakmaya ne lüzum gidip top oynayayım.

Ertesi gün Avare
Apışıp kalarak öğretmene
Boş kâğıt mı teslim etmiştir?
Yoksa gerçekten
Altmış puanı cebe mi indirmiştir?
(*takriben 1937*)

Ağaçlar

Ağaçlar raks ederse

Rüzgâr eser

Ağaçlar sükûn ederse

Rüzgâr da diner

(takriben 1937)

Yun Dong-ju şiirin yanı sıra birkaç kısa nesir de kaleme almıştır. Aralarından en bilindik olanı ve şairin Japonya'da eğitim gördüğü dönemde yazdığı "Ayı Hedef Almak"a burada yer veriyoruz.

Ayı Hedef Almak

Ortalığın telaşı yavaş yavaş dinip saatin sesi belirginleştikçe, gece oldukça derin mi derin bir hâl alıyor. Okuduğum kitabı masa başına itip döşegi serdikten sonra geceliğimi üzerime geçirdim. "Tak" eden düğmenin sesiyle lambayı söndürüp pencere tarafındaki yatağıma girinceye kadar dışarıda parlak mı parlak mehtaplı bir gece olduğunu fark etmemiştim. Bu da mı ısıltılı lambanın faydalarından biriydi?

Bakımsız odam ay ışığıyla dolmuş, güzel bir manzaradan ziyade hüznü bir iskeleye dönüşmüştü. Pencere kafesi, anlımdan başlayarak burnumun direğinde, dudaklarımda ve göğsümde kavuşturduğum ellerimin üzerinde oynuyor, yüreğimi gıdıklıyordu. Yanımda yatan kişinin nefes alıp verişiyile oda daha korkunç bir hâle bürünüyordu. Çocuk gibi bocalayan kalbimle gözlerimi kaldırıp dışarı baktığımda sonbahar seması düşündüğüm gibi açık, gür ağaçlarıyla çamlık ise geleneksel mürekkep resimlere benziyor. Ay ışığı dallara,

çam dallarına dökülürken sanki rüzgâr gibi hışır hışır ses çıkarıyor. Ancak kulağıma gelen sesler saat sesi, solunum sesi ve cırcırböceklerinin sesinden ibaret; hep bir telaş içinde olan öğrenci yurdu bile bir Budist tapınağından daha sakin değil mi?

Ben ise derin derin, kara kara düşünmekteyim.

Gerçi latif bir genç kıızı elde edebileceğim tatlı hayaller de güzel, çocukluk mazimi bırakıp geldiğim memleketimin kokusu da; ancak bunlardan da öte kolayca ifade edemediğim ciddi bir şey var.

Denizi aşıp gelen H.'nin mektubunun içeriğini uzun uzun düşünüyorum da insanlar arasındaki duygular zannımca pek hassas. Duygusal olan bendenizi de sonbahar çarpmış olsa gerek.

Mektup çok ileriye gitmedi mi dersiniz? İşte size bir kesit:

“Dostum! Şu an bunları sana ağlaya ağlaya yazıyorum. Bu gece de ay yükseliyor, rüzgâr esiyor; insan olduğum için sonbaharın toprak kokusunu da biliyorum. Sevgi gözyaşları, bu cana yakın sanat öğrencisinin sevgi gözyaşları da bu gece son bulacak.”

Yine son olarak şöyle bir satır var:

“Beni ebediyen savıp atman en doğrusu olacaktır.”

Ben bu yazıdaki nüansı kavrayabiliyorum. Ancak doğrusu benim onu incitecek tek bir söz etmişliğim de onu üzecek bir yazı yazmışlığım da yok diye düşünüyorum. İşin aslı bu işin tek suçlusu sonbahar olmalı.

Yurt dışında okuyan genç bir öğrenci olarak böyle

Çıkarımlarda hulunmak cretkarca: “Dost dediğin can yakan bir varlıktan ibaret”, “Dostluk dediğin kuşkusuz tehlikeli bir fincana dökülmüş sudur” Bu sözlere kim itiraz edebilir? Ancak bir can dostu edinmek zordur dedikleri gibi kadirşinas bir dostu kaybetmek de insanın etini koparmanın verdiği acıya eşdeğerdir.

Kendimi bahçede buldum; dışarıya pencereden atlayıp mı çıktım, yoksa odanın kapısını açıp mı çıktım ya da niye dışarı çıktım gibi aptalca düşüncelerle kafamı yormama gerek yok. Cırcırbceğinin tşnden bile utanan kozmos önünde sükunetle dikilip Dr. Billings’in heykelinin gölgesi gibi hznlensem yeter. Benim bu hissi başkasına yüklemek gibi bir düşüncem yok. Elbisemin yakası hassas olduğundan ay ışığında bile ürpererek şrken, sonbahar iyi tir tir ettiği için mahzun bir adamın gözyaşlarına benzemekte.

Adımlarım gvdemi taşıyıp göletin kıyısında durdurduğunda, göletin içinde de hliyle sonbahar var, gece yarısı var, ağaçlar var, ay var.

O anda sonbahara karşı hınç dolup aydan nefret etmeye başlıyorum. Elimle yoklayıp bir taş bularak aya doğru onu öldüreyim diye fırlatıyorum. İşte! Ay paramparça oluverdi. Ancak dalgaların şaşkınlığı yatıştığında ay kısa süre içinde geri canlanmasın mı; birden göge bakarım ki küstah ay başımın üzerinde benimle alay ediyor...

Ben ise düzgün bir ağaç dalı aldım ve bir kiriş kesip bağlayarak mükemmel bir yay yaptım. Ardından sağlam bir kamıştan ok yapıp savaşçı azmiyle ayı hedef alıp ok attım.

(Ekim 1938)

“Şair Yun Dong-ju’nun Mezarı.”

27 yaşında, gençliğinin baharında, Japonya’nın bir hapishanesinde vefat eden Yun Dong-ju’nun mezar taşı kitabesi bundan ibaret. Ancak onun adı ve şiirleri hâlâ her bir Korelinin hafızasına ve kalbine kazılı ve hâlâ Kore’nin “en sevilen şairi” ve “milli şair” olarak anılıyor.

Kitapta yer alan saf ve duru şiirler vatan bilinci ve sevgisi, Kore halkının özgürlük ve bağımsızlık arzusu gibi konuların yanı sıra genç şairin sevgi, şefkat, hasret, gurbet, ıstırap dolu körpe duygularına yer verir. “Ah gençlik, uzun süre olduğun yerde kalasın” dizesindeki arzusu yerine gelmişçesine şiirleriyle hep genç ve diri kalan Kore’nin ölümsüz şairi Yun Dong-ju, Uzak Doğu’dan taze bir soluk getiriyor.

Dedalus 163

Klasik 21

www.dedalus.com.tr

ISBN 978-605-9203-81-4

